

ECN 122

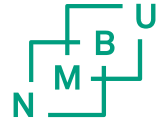
Fordeling, vekst og velferd

Hvordan påvirker fordelinga velferden og vekstpotensialet i en økonomi, og hva er koplingene mellom velferd og vekst?

Innhold

- Fordeling og velferd
- Fordeling og vekst

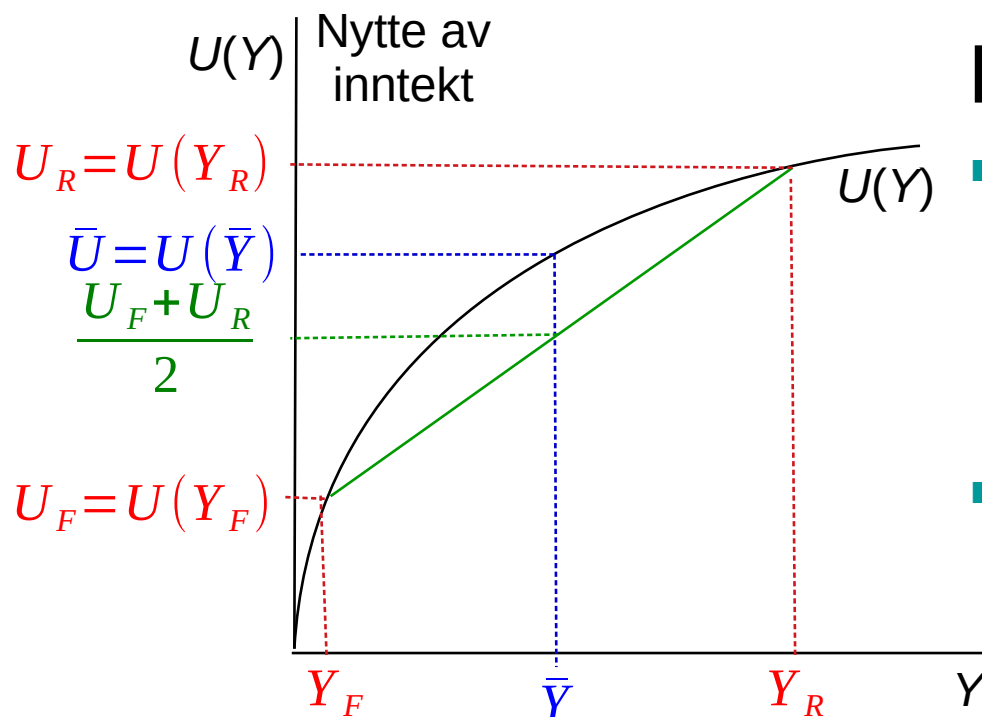
Fordeling, vekst og velferd

- Samfunnsøkonomi: Maksimere velferden gitt ressurser, kapital (inkl. humankap.= kunnskap) som er tilgjengelige (kort og lang sikt)
- ... offensivt perspektiv: hvordan skape bedre grunnlag for høyere velferd
 - Economist-artiklene + empiriske studier av vekst (f.eks. Acemoglu, Deaton):
 - ◆ Skeiv fordeling hemmer vekst & reduserer velferden
 - ◆ Jamnere fordeling auker vekst & velferden

Fordeling og velferd (1)

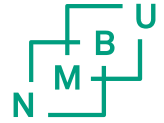
- Velferdsteoretisk grunnlag for at jevnere fordeling \rightarrow høyere velferd (alt annet gitt):
 - Marginal avtakende nytte av forbruk
 - Stilisert model: alle like (\bar{Y}) el. rik (Y_R) & fattig (Y_F)

Konklusjon

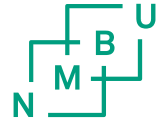
- Jevnere fordeling \rightarrow høyere velferd for samme tot. innt. i en økonomi
- forutsetn. neste side

Inntekt/
velstand

... fordeling og velferd (2)

- Forutsetninger
 - Nytte av inntekt sammenliknbar mellom personer
 - ◆ tvilsom, men generell egenskap m/ avtakende marginal nytte av inntekt allment akseptert
 - Ingen kostnader m (å skape) jamn fordeling
 - ◆ tvilsom (utjamning via skatt ikke uten kostnader)
+ svake insentiver for å jobbe
- Kommentarer
 - Figur «overdriver» velferdsgevinst av jamn fordeling (← 50-50 fordeling rik-fattig stilisert)
 - Stilisert framstilling, men illustrerer for gitt «samfunnskake» jammere fordeling → høyere velferd

Fordeling og vekst (1)

- Fordeling og insentivene for å jobbe
 - Fullstendig likhet → ingen private insentiv
 - Større likhet → private insentiv svekkes, men
 - ◆ Likevekt arb.markedet: (marg.)verdien av siste time på arbeid lik (marg.)verdien av siste time fritid →
 - ◆ Forsiktig med å skattlegge inntekt/verdiskapning
- Vekst: absolutt og relativ kjøpekraft
 - Vekst → absolutt kjøpekraft
 - Vekst og relativ kjøpekraft – blanda bilde
 - «Vinnere»: absolutt og relativ ↑
 - «Tapere»: absolutt (? - eks USA etter 1985), relativ ↓

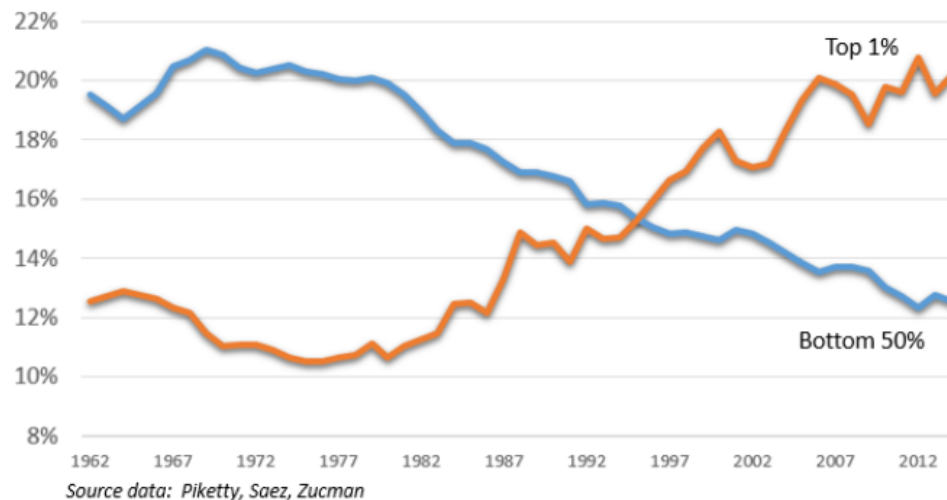
... fordeling og vekst (2)

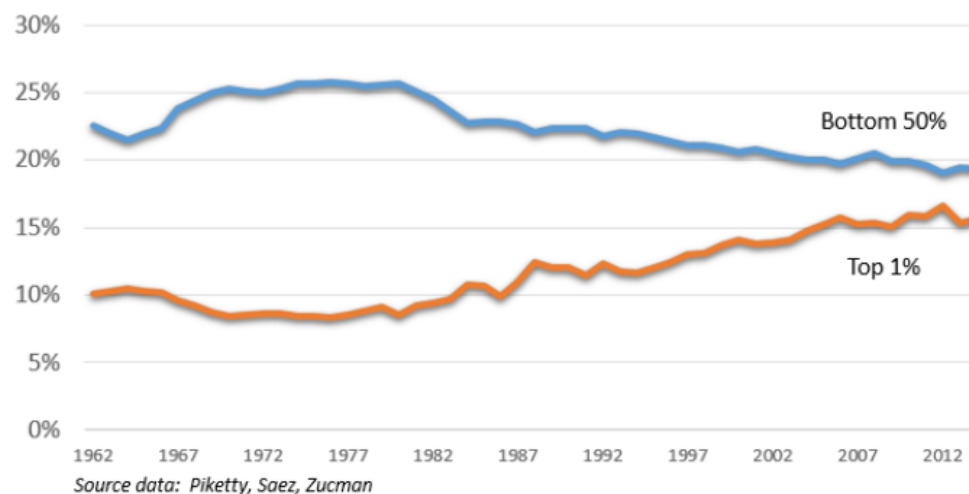
Inntektsfordeling USA 1962-2014

- 1980 →: rikeste 1% «dratt fra» ← kap.innt. > arb.innt. (Picketty $r > g$)
- Skattesystemet har jamna ut forskjeller til en viss grad, men ufullstendig
- 1980 →: lågere vekst i USA enn mange andre land

Share of Pre-Tax Income 1962-2014

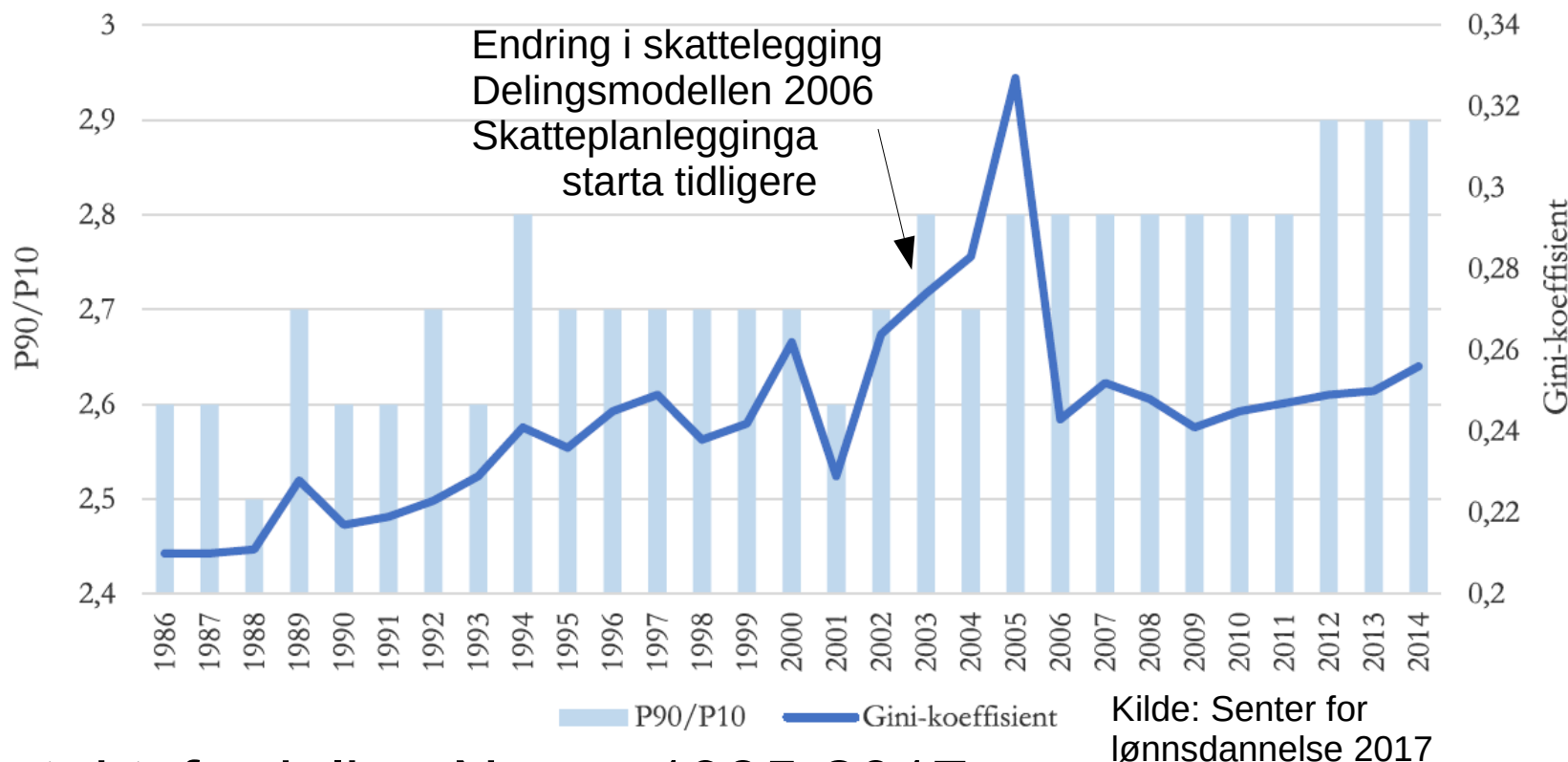
Share of After-Tax Income 1962-2014

... fordeling og vekst (3)

Figur 4: Utviklingen i inntektsulikhet (inntekt etter skatt for husholdninger)

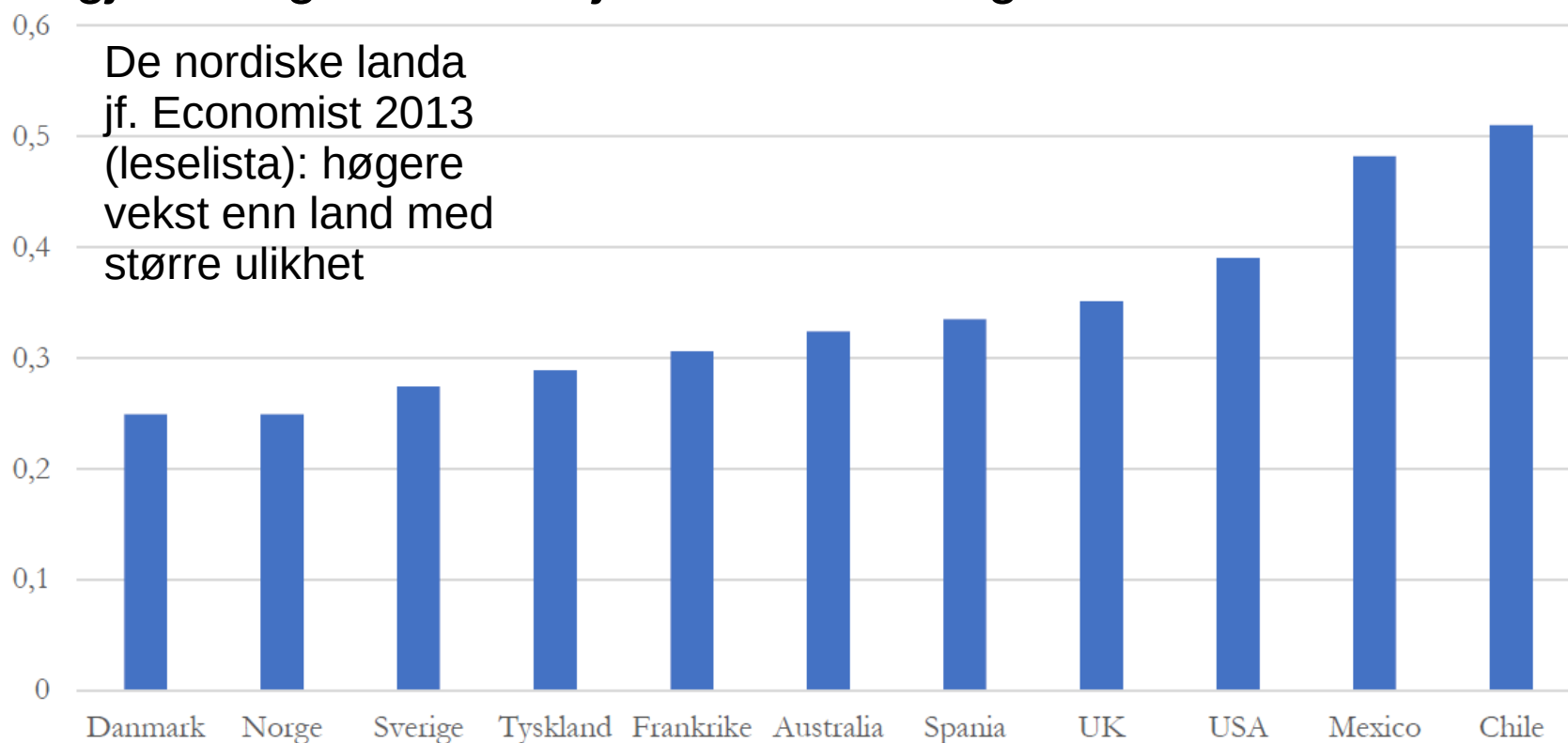
Inntektsfordeling Norge 1985-2017

- 90-percentil/10-percentil \uparrow \rightarrow de aller rikeste drar fra kapitalinntekter betyr relativt meir? (Picketty $r > g$)
- Gini-koeffisienten: relativt stabil unntatt åra før finans-krisa

... fordeling og vekst (4)

Det internasjonale bildet – Ginikoeffesient før skatt

- Land med høgere vekst enn “verdensgjennomsnittet” har gjennomgående hatt jamnere fordeling

Kilde: OECD, 2012

Oppsummering: vekst, velferd, ford.

- Vekst → lettere med utjamning «nedenfra»
- Jamnere inntektsfordeling →
 - Høgere velferd (nytte-inntektsgraf slide 2) for gitt ressursbruk
 - Høgere sosial mobilitet → mindre ukorrigerte positive eksterneffekter
- Utfordringer
 - Finne optimal balanse mellom utjamning og insentiver for (privat) verdiskaping
 - Insentiv for omstilling (norsk historie: omstilling → høgere verdiskaping → høgere velferd)